

[Per Hækkerup.]

dels for at vi kan drøfte de synspunkter og retningslinjer, som må være gældende for vor deltagelse i de videre forhandlinger om de forskellige planer.

Der synes at være almindelig enighed om, at Danmark er og må være positivt interesseret i dannelsen af større markeder, der giver os en så fri international handel som muligt. Den tekniske udvikling er løbet fra de små markeder. En øget international arbejdsdeling er forudsætningen for en fortsat effektiv stigning i levestandard. Det land, der stiller sig uden for en sådan udvikling, risikerer let at få et mindre fremskridtstempo end de deltagende lande og efterhånden blive et underudviklet område i forhold til disse.

Denne grundlæggende interesse i at komme med ind i et større marked betyder imidlertid ikke, at Danmark uden videre skal tilslutte sig enhver mulig markedsdannelse. Omfang, form og indhold vil i det enkelte tilfælde være afgørende for, om vi er bedst tjent med at gå ind i en markedsdannelse eller i at stå udenfor.

Med England og Tyskland som vore to største kunder og leverandører, der tilsammen står for mellem 40 og 50 pct. af vor udenrigshandel, er det på forhånd klart, at vi må søge en markedsdannelse, der omfatter dem begge. Ser vi på de planer, der foreligger, er det derfor vor primære interesse, at frihandelsområdet oprettes, da det i modsætning til de seks landes traktat også skal omfatte England såvel som de øvrige vesteuropæiske lande.

Dernæst må vi anlægge det synspunkt, at det for Danmark er at foretrække at gå ind i en markedsdannelse, der er så åben udadtil som muligt. Det tilsiger vor stærkt stigende udenrigshandel med de oversøiske lande os. Efter det, vi hidtil kender om Romtraktatens ordlyd og dens mulige udformning i praksis, tegner den europæiske økonomiske union til at blive en protektionistisk sammenslutning, beskyttet af betydelig højere toldmure udadtil end dem, vi kender i dag i Danmark. Princippet for frihandelsområdet er derimod, at de enkelte lande skal kunne bevare en toldmæssig selvstændighed, en ret til selv at fastlægge deres toldpolitik, kun bundet af de i øvrigt gældende internationale aftaler på dette område. Derfor

taler ønsket om, at vi kan bevare og udvide vor samhandel med de oversøiske lande, for en tilslutning til frihandelsområdet fremfor et medlemskab i Romtraktatens union.

Videre er det vor interesse, at det fælles marked er sådan udformet, at det giver os de bedst mulige konkurrencevilkår. For industrien — som vel i øvrigt for de andre byerhverv — er det sikkert rigtigt, at forskellen mellem en tilslutning til frihandelsområdet og en tilslutning til Romtraktaten næppe vil være særlig stor i handelspolitisk henseende. I begge tilfælde vil der åbnes større markeder for vor industri, som vil betyde, at eksportindustrien formentlig kan regne med at ekspandere, og vor hjemmemarkedsindustri vil i den udstrækning, hvori den ikke har, skal man kalde det en naturlig beskyttelse i form af transportomkostninger, et særligt råvaregrundlag m. v., få en skærpet konkurrence at mærke. Dette vil rejse en række problemer med hensyn til tilpasning, produktionsomlægning o. s. v. Disse problemer er bl. a. behandlet i de nordiske industriforbunds fælles udtalelse, som er et værdifuldt bidrag til belysning af industriens problemer i tilfælde af tilslutning til et større marked.

Landbrugets forhold er et af de mest brændende og vanskelige spørgsmål i forhandlingerne om frihandelsområdet. Jeg kan her ganske henholde mig til den uforlige omtale, den højtærede minister for udenrigsøkonomi viede dette vigtige område i sin tale forleden dag. Som allerede nævnt har Landboforeningerne allerede tidligere givet udtryk for ønsket om en snarlig dansk tilslutning til Romtraktaten. De har i et særligt skrift nærmere begrundet deres standpunkt og dermed bidraget til at vurdere landbrugets stilling ved en tilslutning til et større marked. Deres begrundelse er imidlertid blevet imødegået, først og fremmest af professor Jørgen Pedersen, men også af andre. Mig bekendt har Landboforeningerne ikke tilbagevist den fremførte kritik. Den efterlader derfor unægtelig det indtryk, at Landboforeningernes slutninger er noget forhastede og bygget på et for spinkelt grundlag. Risikoen for landbruget ved, at vi står uden for de seks, synes ikke at være så stor, som Landboforeningerne mener, og fordelene for landbruget ved en dansk tilslutning til de